

УДК 341.9:347.4+339.7

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2026.93.5.53>

ОСОБЛИВОСТІ ТРАСТОПОДІБНИХ КОНСТРУКЦІЙ У КОНТИНЕНТАЛЬНИХ ПРАВОВИХ СИСТЕМАХ: КВЕБЕК, ЛУЇЗІАНА, ФРАНЦІЯ

Павлюк Я.В.,

аспірант,

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Київського національного університету

імені Тараса Шевченка

ORCID: 0009-0002-1181-1901

Павлюк Я.В. Особливості трастоподібних конструкцій у континентальних правових системах: Квебек, Луїзіана, Франція.

Стаття присвячена комплексному порівняльно-правовому аналізу трастоподібних конструкцій у континентальних правових системах на прикладі Квебеку, Луїзіани та Франції. Актуальність дослідження зумовлена процесами глобалізації, розвитком міжнародної торгівлі та фінансових ринків, що спричинили необхідність визнання й адаптації трастів, створених у юрисдикціях загального права, у державах континентальної правової традиції. Особлива увага приділяється проблемі узгодження інституту довірчого управління майном із фундаментальним для континентального права принципом єдності права власності та відсутністю поділу права власності на право власності за законом (legal title) та бенефіціарне право власності (beneficial title).

У статті показано, що розглянуті континентальні правові системи виробили власні підходи до запровадження економічної функції трасту, а саме: забезпечення сегрегації активів, фідучіарного контролю за довірчим управителем та захист майна від вимог кредиторів. При цьому класична модель трасту загального права не може бути механічно імпортована до континентальних правових систем.

Проаналізовано різні моделі адаптації трастових механізмів. Квебекська модель ґрунтується на концепції автономного цільового патримонію (patrimoine d'affectation), що дозволяє відокремити майнову масу без надання права власності ані довірчому управителю, ані бенефіціару. Луїзіана зберігає класичне континентальне розуміння власності, формально наділяючи управителя правом власності на активи трасту, однак обмежуючи його фідучіарними обов'язками та правами вимоги бенефіціара. Французький підхід реалізовано через інститут фідучії як договірної конструкції з передачею права власності фідучіару, доповненої обов'язковою реєстрацією та посиленими вимогами контролю з боку держави.

У статті доведено, що запозичення (рецепція) трасту в континентальному праві відбувається не шляхом запозичення концепцій загального права, зокрема доктрини права справедливості (equity), а через структурну адаптацію його функціонального призначення до власних правових категорій. Досліджені моделі свідчать про гнучкість континентальних правових систем та їх здатність інтегрувати складні фідучіарні механізми без порушення системної цілісності, забезпечуючи водночас ефективний захист активів та баланс інтересів учасників правовідносин.

Ключові слова: траст, довірчий управитель, бенефіціар, довірча власність, загальне право, континентальне право, фідучія, патримоній, фідучіарні обов'язки.

Pavliuk Y.V. Specific Features of Trust-Like Constructions in Civil Law Systems: Quebec, Louisiana, France.

The article is devoted to a comprehensive comparative legal analysis of trust-like constructions in civil law systems, using the examples of Quebec, Louisiana, and France. The relevance of the study can be attributed to globalisation and the development of international trade and financial markets, which have necessitated the recognition and adaptation of trusts created in common law jurisdictions within

countries belonging to the civil law tradition. Particular attention is paid to the problem of reconciling the institution of trust-based asset management with the fundamental civil law principle of the unity of ownership and the absence of a division of ownership into legal title and beneficial title.

The article demonstrates that the civil law systems under consideration have developed their own approaches to institutionalising the economic function of the trust - namely, ensuring asset segregation, fiduciary control over the manager, and protection of assets from creditors' claims. At the same time, the classical common law model of the trust cannot be mechanically transplanted into civil law systems.

Various models of adaptation of trust mechanisms are analysed. The Quebec model is based on the concept of an autonomous patrimony by appropriation (*patrimoine d'affectation*), which allows for the segregation of a pool of assets without granting ownership rights either to the trustee or to the beneficiary. Louisiana preserves the classical civil law understanding of ownership, formally vesting title to trust assets in the trustee, while limiting this title through fiduciary duties and the beneficiary's personal rights of claim. The French approach is implemented through the institution of the *fiducie* as a contractual arrangement involving the transfer of ownership to the fiduciary, supplemented by mandatory registration and enhanced requirements of public oversight.

The article argues that the reception of the trust in civil law does not occur through the transplantation of common law concepts, in particular the doctrine of equity, but through a structural adaptation of its functional purpose to domestic legal categories. The examined models demonstrate the flexibility of civil law systems and their ability to integrate complex fiduciary mechanisms without undermining systemic coherence, while ensuring effective asset protection and a balanced consideration of the interests of the parties involved.

Key words: trust, trustee, beneficiary, trust ownership, common law, civil law, *fiducie*, patrimony, fiduciary duties.

Постановка проблеми. Глобалізація та інтенсифікація міжнародної торгівлі зумовили необхідність визнання у державах континентальної правової системи трастів, створених у юрисдикціях загального права. Особливо це стосується бізнес-трастів (інвестиційних, пенсійних, корпоративних, боргових), які активно використовуються в міжнародних фінансових транзакціях. Водночас континентальні правові системи не визнають поділу права власності на право власності за законом та бенефіціарне право власності, що становить фундамент класичного англійського трасту.

Ключова проблема полягає в узгодженні інституту довірчого управління майном із принципом єдності права власності, а також у забезпеченні функціональної ізоляції активів від вимог кредиторів управителя. Відсутність прямого аналога трасту змушує континентальні юрисдикції шукати власні конструкції, здатні відтворити його економічну функцію без запозичення концепції права справедливості (*equity*).

Метою дослідження є систематизація та порівняння підходів до запровадження довірчої власності (трасту) у юрисдикціях континентального права, аналіз моделей регулювання довірчої власності, запроваджених у Квебеку, Луїзіані та Франції та простеження закономірностей функціонування трастоподібних конструкцій на прикладі запропонованих юрисдикцій.

Стан опрацювання проблематики. На міжнародному рівні питання трастоподібних конструкцій у континентальних правових системах, а також проблеми адаптації інституту трасту до континентальної правової традиції досліджували такі автори, як Л. Сміт [1], А. Поповічі [2], Ф. дю Туа [3], Д. Хейтон [4]. У їхніх працях проаналізовано правову природу трасту в змішаних правових системах Квебеку та Луїзіані, особливості кодифікації довірчої власності у Цивільному кодексі Квебеку, розвиток інституту *fiducie* у Франції, а також співвідношення понять "патримоній", "фідучія" та "довірча власність". Особлива увага приділялася концепції відокремленого майнового масиву (*patrimoine d'affectation*), фідучіарним обов'язкам управителя та трансформації класичної моделі права власності в умовах рецепції трастових механізмів.

Серед українських науковців проблематику довірчої власності, фідучіарних правовідносин та можливостей імплементації трастоподібних конструкцій у вітчизняну правову систему досліджували О. Виговський [5], Р. Майданик [6], Г. Буяджи [7], Н. Перестюк [8] та інші. Їхні праці присвячені з'ясуванню правової природи довірчої власності, співвідношенню моделі трасту у загальному праві з конструкціями континентального права, аналізу інституту фідучії та перспективам запровадження ефективних механізмів управління майном у цивільному законодавстві України.

Водночас комплексний порівняльно-правовий аналіз трастоподібних конструкцій у континентальних правових системах, таких як Квебек, Луїзіана та Франція, з урахуванням особливостей їхніх правових систем, розуміння права власності та підходів до довірчої власності, потребує подальшого наукового осмислення та аналізу.

Виклад основного матеріалу. У континентальній правовій традиції право власності розглядається як сукупність повноважень володіння (*usus*), користування та отримання плодів (*fructus*) і розпорядження (*abusus*). Такий підхід не допускає поділу права власності на право власності за законом (*legal title*) та бенефіціарне право власності (*beneficial title*), як це відбувається в англійському праві. Тому траст у чистому вигляді не може бути імпортований до правових систем континентального права. Натомість він або тлумачиться як договірна конструкція, або трансформується у спеціальний правовий інститут (фідуція чи статутний траст), де бенефіціар зазвичай має право вимоги до управителя (*in personam*), а не речове право (*in rem*).

Історично найближчим аналогом трасту в континентальній традиції була римська конструкція *fideicommissum*, що передбачала передачу майна з обов'язком подальшого відчуження третій особі. В сучасних умовах ключовим викликом є створення механізмів, які забезпечують відокремлення активів, фідуціарний контроль за довірчим управителем і захист інтересів бенефіціара, зокрема в разі неплатоспроможності довірчого управителя. У загальному праві ці функції історично виконувало право справедливості (*equity*); у континентальних системах альтернативою виступають договірні та кодифіковані механізми відповідальності.

Проблема визнання трастів особливо гостро постала наприкінці XIX – на початку XX століття у Франції, а також у Луїзіані та Квебеку, які тісно інтегровані з юрисдикціями загального права у США та Канаді відповідно. Частина держав обрала шлях внутрішньої інституціоналізації трастоподібних конструкцій, інші – модель визнання іноземних трастів без створення повного внутрішнього аналога.

Важливим кроком у врегулюванні міжнародних трастових відносин стало прийняття Гаазької конвенції 1985 року про право, що застосовується до трастів та їх визнання, яка сформувала уніфіковані критерії розуміння трасту та поклала на держави-учасниці обов'язок визнавати іноземні трасти за визначених умов [9].

Подальший аналіз зосереджується на особливостях інтеграції трасту та трастоподібних конструкцій у правових системах Квебеку, Луїзіани та Франції як прикладах різних моделей адаптації цього інституту в межах континентальної правової традиції.

Квебек. Законодавство Квебеку розмежовує концепцію власності (*ownership*), яка є неподільною, та право довірчого управління (*management*). Власник (*owner*) має право володіти, розпоряджатися та користуватися своїм майном на власну користь (*self-benefit*). Власник має як майнові права (*real rights*), так і немайнові права (*subjective rights*). Натомість, договірний управитель (*manager*) має лише договірні обов'язки щодо управління майном, відповідні повноваження та обмежені права, в той час як бенефіціарні права на майно зберігаються за його власником.

Запровадження трасту (довірчої власності) в правовій системі Квебеку супроводжувалося внесенням змін до Цивільного кодексу Квебеку (*Code Civil du Québec*) у 1994 році, внаслідок чого з'явилася концепція фідуції (*fiducie*). Фідуція функціонує через створення майна цільового призначення (*patrimoine d'affectation*), автономної майнової маси (майнового комплексу), якою керує довірчий управитель (*fiduciaire*), наділений виключними повноваженнями щодо управління майном. Для існування фідуції необхідні три елементи: (1) передача активів із майна установника до (2) відокремленого майна фідуції, яке виділене під (3) визначену мету, причому прийняття довірчим управителем є підставою його обов'язку тримати й адмініструвати майно [10]. Титул бенефіціара (*title*) є лише документарним підтвердженням того, що він має право на прибуток від майна (*property interest*). Управління фідуцією цілком покладається на довірчого управителя фідуції, який має повноваження на власний розсуд здійснювати будь-який правочин в інтересах фідуції.

Доктринально така конструкція має два важливі наслідки. По-перше, довірчий управитель здійснює функціональний контроль над майном фідуції без права власності на майно, тобто може управляти й відчужувати активи настільки, наскільки це потрібно для досягнення мети фідуції, але діє в межах своїх фідуціарних обов'язків “на умовах повного адміністрування”. По-друге, довірчий управитель виступає для третіх осіб як повноважна сторона для укладання трансакцій від імені фідуції за умови його належного представництва та обсягу повноважень.

Відокремленість майна фідучії має ключове значення в спорах про неплатоспроможність та задоволення вимог кредиторів [11]. Суди проводять розрізнення між фідучіарними відносинами та простими агентськими відносинами з передачею майна в управління за тим критерієм, що довірчий управитель повинен мати реальні та виключні управлінські повноваження. Майно фідучії може бути захищеним від звернення стягнення з боку кредиторів установника, якщо дотримані всі формальності для створення фідучії [12].

Питання статусу та регулювання фідучій часто виникає в контексті сімейних та спадкових відносин. Верховний суд Канади зазначав, що застосування фідучії не може використовуватися для обходу імперативних норм сімейного права (наприклад, щодо обов'язкової частки спадщини чи режиму майна подружжя) [13].

Отже, запровадження фідучії у праві Квебеку стало відповіддю континентальної правової системи на практичну потребу – забезпечити утримання та управління майном для визначеної мети через створення юридично відокремленої майнової маси, не наділяючи її статусом юридичної особи та не передаючи довірчому управителю права власності на це майно.

Цивільний кодекс Квебеку закріплює інститут фідучії в межах категорій континентальної правової традиції, зокрема через концепцію відокремленого патримонію. Водночас така конструкція дозволяє досягти функціонального результату, аналогічного класичному трасту загального права: повної передачі майна засновником, здійснення виключного управління довірчим управителем та забезпечення ізоляції активів від вимог кредиторів засновника.

Луїзіана. Попри спільне коріння у французькому цивільному праві, Луїзіана та Квебек виробили різні підходи до розуміння та запровадження трастів. Початково право Луїзіани не передбачало існування трастів. Навіть існувала конституційна заборона на створення інститутів довірчої власності (за певними винятками) [14]. Концепція трасту в Луїзіані є результатом впровадження класичного трасту загального права в континентально-правовий контекст з урахуванням того, що правова система Луїзіани уникала ідеї поділу права власності на право власності за законом та бенефіціарне право власності, а також зважаючи на обмеження публічного порядку, такі як концепція обов'язкової частки спадщини (*forced heirship*) [15].

У 1964 році був прийнятий Трастовий кодекс Луїзіани (Louisiana Trust Code), який врегулював створення та функціонування трастів. Кодекс визначає траст як правовідносини, які виникають з передачі титулу (*title*) на майно довірчому управителю (*trustee*) для управління “як фідучіарій” на користь бенефіціара [16]. Трастовий кодекс Луїзіани детально визначає суб'єктів трастових відносин та їхні обов'язки, формальності щодо створення та припинення трастів, положення щодо фідучіарних обов'язків довірчого управителя трасту.

Таким чином луїзіанському трасту притаманні ключові ознаки класичного трасту з юрисдикцій загального права без запозичення концепції права справедливості (*equity*) з загального права. По-перше, право власності на активи трасту належить довірчому управителю. По-друге, активи трасту відділені від особистих активів довірчого управителя, який повинен діяти в інтересах бенефіціарів під час управління цими активами та має перед ними фідучіарні обов'язки.

Таке розуміння трасту функціонально наближає його до відокремленого майнового комплексу (патримонію), як у випадку з квебекською фідучією. При цьому траст не є самостійним суб'єктом чи окремою юридичною особою, а кодифікованою правовою конструкцією для структурування майнових і фідучіарних прав та обов'язків сторін.

У знаковій судовій справі *Під прому Сполучених Штатів (Read v. United States)*, П'ятий окружний апеляційний суд США пояснює, що на відміну від загального права, у Луїзіані траст не є за своєю природою поділом права власності, а правовідносинами, що виникають внаслідок передачі права власності (правового титулу) на майно довірчому управителю на користь бенефіціара. Лише довірчий управитель має право власності на активи (речове право в термінології континентального права), а бенефіціар має особисте право вимоги до довірчого управителя [17].

Зміст поняття “титул” (*title*) також тлумачився Верховним судом штату Луїзіана у справі *Рейнольдс проти Рейнольдс (Reynolds v. Reynolds)*, де суд постановив, що наміром сторін при передачі права власності (титулу) управителю трасту є саме передача йому права власності на майно [18]. Складовими права власності, що передаються управителю трасту є право володіння, розпоряджання і користування (*immediacy, dominion and authority*). При цьому наголошується, що бенефіціар трасту володіє лише правом вимоги до управителя трасту.

Хоча Трастовий кодекс Луїзіани прямо передбачає, що право власності на активи трасту нале-

жать довірчому управителю, він одночасно встановлює чіткі правила відокремлення та контролю за активами трасту. Довірчий управитель повинен зберігати активи трасту окремо від власних активів (*segregation*) і вживати розумних заходів для контролю та захисту активів трасту. У контексті норм про банкрутство, у певних випадках передбачається можливість для кредиторів висувати вимоги щодо активів трасту, коли такі кредитори є кредиторами трасту (тобто укладають угоди з довірчим управителем трасту, який діє від імені трасту, а не від свого імені), а також особистими кредиторами бенефіціара.

Фідуціарні обов'язки довірчого управителя трасту кодифіковані у Трастовому кодексі Луїзіани та виникають в силу законодавства, а не права справедливості, як у випадку з класичним трастами загального права. У разі порушення своїх фідуціарних обов'язків довірчий управитель несе відповідальність за втрату чи знецінення активів або недоотримання прибутку, що виникло внаслідок такого порушення.

Слідуючи своїй континентально-правовій природі і враховуючи відсутність концепції права справедливості, право Луїзіани передбачає чіткі законодавчі формальності для створення трасту: письмова форма, необхідність додаткового нотаріального посвідчення та вимоги щодо підписання акту про створення трасту за участю свідків. Зміни чи припинення трасту можливі лише настільки, наскільки засновник трасту передбачив таку можливість. Судова практика також підтверджує, що припинення трасту можливе лише у разі, якщо таке право було передбачено при його створенні (*indestructibility of trust*), що певною мірою контрастує з класичним підходом загального права, який передбачає більш широкі можливості для припинення трасту [19]. Судове втручання в діяльність трасту можливе лише у виняткових випадках - наприклад, при істотній зміні обставин, якщо незмінність трасту зруйнує або істотно підірве його цілі, або для захисту інтересів бенефіціара (*spendthrift*).

Досвід Луїзіани демонструє, що імплементація трасту в континентальну правову систему можлива не шляхом механічного перенесення класичної моделі трасту загального права та права справедливості, а через її адаптацію до засад континентальної правової традиції. Вирішальним є не формальне використання терміну "траст", а фактичний зміст правовідносин і їх вплив на майнову сферу, зокрема забезпечення відокремлення активів, мінімізація конфлікту інтересів довірчого управителя та визначення особливостей режиму задоволення вимог кредиторів.

Адаптація трастової конструкції в Луїзіані здійснюється зі збереженням континентального розуміння права власності: право власності на активи трасту формально належить довірчому управителю (що відрізняє цю модель від квебекської фідуції). Водночас таке право є функціонально обмеженим – воно обтяжене особистим (а не речовим) правом вимоги бенефіціара до управителя та його фідуціарними обов'язками щодо належного управління майном в інтересах бенефіціара.

Відсутність характерних для права справедливості (*equity*) некодифікованих засобів захисту компенсується детальною нормативною регламентацією: законодавство Луїзіани чітко визначає порядок створення трасту, права й обов'язки сторін, обсяг фідуціарних обов'язків управителя та механізми взаємодії з кредиторами. У підсумку луїзіанський траст досягає функціональних результатів, притаманних класичному трасту загального права, водночас органічно інтегруючись у структуру континентальної правової системи та відповідаючи її імперативним засадам.

Франція. Як і у Квебеку та Луїзіані, історичною перешкодою для появи трастів у Франції було протиріччя між традиційним уявленням про єдність права власності (*unité du patrimoine*) у французькому праві (з розрізненням правомочностей володіння, користування та розпорядження) та природою трасту, який передбачає розуміння права власності як розподіл на право власності за законом та бенефіціарне право власності.

До моменту кодифікації трасту (упродовж 19-20 століть) у французькому законодавстві іноземні трасти не визнавалися французькими судами як окрема правова категорія, а правові відносини, які виникали, кваліфікувалися через аналогічні правові інструменти французького права, залежно від суті відносин (доручення, зберігання, дарування, заповіт тощо). Суди також могли обмежувати правові наслідки трасту, передбачені сторонами, посилаючись на імперативні норми французького публічного порядку, насамперед пов'язані з питаннями обов'язкової частки спадщини (*réserve héréditaire*). У 1991 році Франція підписала Гаазьку конвенцію про трасти 1985 року, але досі її не ратифікувала, тому універсального механізму визнання іноземних трастів у Франції немає. Питання визнання іноземних трастів вирішуються згідно з колізійними нормами міжнародного приватного права і вимогами публічного порядку у французькому праві.

У 2007 році у Цивільному кодексі Франції (*Code civil de France*) запровадили поняття фідучії (*fiducie*). Французьке законодавство передбачає нагляд за фідучіями з боку держави шляхом їх реєстрації в Національному реєстрі фідучій та податкових органах, а також містить детальні положення про звітність довірчого управителя перед бенефіціарами, порядок призначення тимчасових чи нових довірчих управителів та припинення фідучії шляхом розподілу її активів. Договір фідучії може укладатися на 99 років.

Фідучія в праві Франції - це договір, укладений у письмовій формі, що передбачає передачу активів довірчому управителю (фідучіарію), який утримує їх як відокремлений майновий комплекс (патримоній), відділений від власного майна, та діє виключно в інтересах та на користь бенефіціарів. Право власності на майно фідучії формально належить довірчому управителю, а права бенефіціара врегульовані умовами договору та законодавчими нормами та захищені можливістю здійснювати судовий контроль над діяльністю довірчого управителя. Активи фідучії захищені від неплатоспроможності довірчого управителя, а відкриття процедур неплатоспроможності щодо нього не поширюється на активи фідучії [20]. Так звана фідучіарна власність довірчого управителя за договором фідучії не передбачає його абсолютних майнових прав, він може використовувати ці права виключно для досягнення цілей, для яких створювалася фідучія.

Касаційний суд Франції розтлумачив, що фідучія передбачає дійсне передання речового права, а не лише надання довірчому управителю повноважень. Довірчий управитель здійснює своє право лише для визначеної мети та зобов'язаний передати його назад на вимогу фідучіанта після завершення договірних відносин або після настання погодженого строку [21].

Довірчим управителем можуть виступати лише окремі категорії осіб (банківські установи, фінансові установи, страхові компанії та, у певних випадках, адвокати). Фідучіарні обов'язки довірчого управителя виникають в силу законодавства, а договір здебільшого визначає як саме вони виконуються. Такі обов'язки включають: необхідність утримувати передані активи фідучії окремо від власного майна та діяти для визначеної мети на користь бенефіціара; зазначати, що дієш як довірчий управитель у відносинах з третіми особами; звітувати перед бенефіціаром щодо своєї діяльності; нести відповідальність за збитки, завдані під час управління активами фідучії, своїм власним майном.

Згідно з Цивільним кодексом Франції, існує дві моделі фідучії: фідучія для управління активами (*fiducie gestion*) та забезпечувальна фідучія (*fiducie sûreté*). Фідучія для управління активами використовується для довірчого управління або захисту майна та передбачає, що довірчий управитель розпоряджається активами на користь бенефіціара. Забезпечувальна фідучія є механізмом забезпечення боргових зобов'язань (кредиту). Установник (боржник) передає у тимчасове володіння фідучіарію майно як гарантію сплати визначеної заборгованості (кредиту).

Досвід Франції демонструє ще один варіант імплементації трастової концепції у правопорядок держав континентальної правової системи – через інститут фідучії. Як і у випадку Квебеку та Луїзіани, йдеться не про буквально запозичення класичної моделі трасту загального права, а про адаптацію його економічної та функціональної сутності з урахуванням особливостей національного цивільного законодавства та вимог публічного порядку.

Специфіка французької моделі полягає в її договірній природі: фідучія розглядається насамперед як договір управління майном. Подібно до луїзіанської конструкції, право власності на активи фідучії переходить до довірчого управителя (фідучіара), тоді як бенефіціар наділяється правом вимоги до фідучіара, що випливає з договору та положень Цивільного кодексу Франції.

Французьке законодавство розмежує фідучію, створену з метою управління майном, і забезпечувальну фідучію, яка використовується як спосіб забезпечення виконання зобов'язання на користь кредитора. Усі процедурні та формальні аспекти створення фідучії детально врегульовані в Цивільному кодексі Франції та спеціальних нормативних актах. Крім того, встановлено обов'язковість державної реєстрації договору фідучії та передбачено підвищені професійні вимоги до осіб, які можуть виконувати функції довірчого управителя.

Висновки. Порівняльний аналіз підходів Квебеку, Луїзіани та Франції свідчить, що повна рецепція класичного трасту загального права в континентальних правових системах є неможливою з огляду на принцип єдності права власності та відсутність поділу на право власності за законом та бенефіціарне право власності. Натомість у кожній юрисдикції відбувається адаптація економічної функції трасту до внутрішньої логіки континентального права з урахуванням кодифікованого характеру регулювання, імперативних норм і вимог публічного порядку.

Квебек здійснив найглибшу концептуальну трансформацію, запровадивши фідучію як автономний цільовий патримоній, що забезпечує відокремлення активів без передачі права власності довірчому управителю чи бенефіціару. Луїзіана зберегла класичне розуміння права власності, наділивши довірчого управителя формальним правом власності, обмеженим фідучіарними обов'язками та правами вимоги бенефіціара, і компенсувала відсутність концепції права справедливості (*equity*) детальною кодифікацією трасту. Франція запровадила фідучію як договірну конструкцію з передачею права власності довірчому управителю (фідучіару), поєднавши її з жорсткими вимогами щодо реєстрації та державного контролю.

Отже, жодна з розглянутих систем не імпортувала траст у його класичному вигляді. Рецепція відбувається через структурну адаптацію його функціонального призначення - сегрегації активів, фідучіарного управління та спеціального режиму захисту від кредиторів - до власних правових категорій. Це підтверджує гнучкість континентального права та його здатність інтегрувати трастоподібні механізми без порушення системної цілісності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Smith L.D., *Trust and Patrimony*, in *The Worlds of the Trust* (Cambridge University Press 2015).
2. Popovici A., *Trusting Patrimonies*, in *Trusts and Patrimonies* (Remus Valsan ed., Edinburgh Univ. Press 2015).
3. François du Toit, *Trusts in Mixed Jurisdictions-Aspects of the Louisiana and South African Trusts Compared*, 33 *Tul. Eur. & Civ. L.F.* 1 (2018).
4. D. Hayton, S. Kortman та H. Verhagen. Hague, *Principles of European Trust Law*: Kluwer Law International; W.E.J. Tjeenk Willink, 1999.
5. Vygovskyy O. *Textbook on International Financial Law*. Kyiv: Publishing and Polygraphic Centre "The University of Kyiv", 2017.
6. Майданик Р.А. Довірча власність в Україні: європейські стандарти і перспективи. *Право України*, 2014. № 2. С. 105-113.
7. Буюджи Г. В. Траст: історія, сучасність, перспективи : монографія. Київ: Алерта, 2018.
8. Перестюк Н. М. Трасти за європейським правом і міжнародний судовий процес. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2018. № 6. С. 160–163. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/feb/15660/30.pdf>.
9. Гаазька конвенція про право, що застосовується до трастів та їх визнання від 1 липня 1985 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU85335>.
10. The Civil Code of Québec, S.Q. 1991, article 1260. URL: https://www.legisquebec.gouv.qc.ca/fr/version/lc/ccq-1991?code=se:1260&historique=20250217&utm_source=chatgpt.com.
11. Banque de Nouvelle-Écosse c. Thibault, 2004 CSC 29 (CanLII), [2004] 1 RCS 758 URL: https://www.canlii.org/fr/ca/csc/doc/2004/2004csc29/2004csc29.html?utm_source=chatgpt.com.
12. Odette Jobin-Laberge, "The Court of Appeal Holds that an RRSP is a Trust, and Therefore Exempt from Seizure" (*In Fact and In Law: Life and Disability Insurance and Bankruptcy and Insolvency*, June 2005) Lavery, de Billy, L.L.P. URL: https://www.lavery.ca/DATA/PUBLICATION/1201_en~v~the-court-of-appeal-holds-that-an-rrsp-is-a-trust-and-therefore-exempt-from-seizure.pdf.
13. Yared v. Karam, 2019 SCC 62 (CanLII), [2019] 4 SCR 498. URL: https://www.canlii.org/en/ca/scc/doc/2019/2019scc62/2019scc62.html?utm_source=chatgpt.com.
14. Louisiana Constitution of 1921 art. IV, §16 (original text). URL: <https://dn721805.ca.archive.org/0/items/cu31924030492163/cu31924030492163.pdf>.
15. Kathryn Venturatos Lorio, *Louisiana Trusts: The Experience of a Civil Law Jurisdiction with the Trust*, 42 *La. L. Rev.* (1982) URL: <https://digitalcommons.law.lsu.edu/lalrev/vol42/iss5/15>.
16. Louisiana Trust Code, La. R.S. 9:1721 et seq. URL: Louisiana Trust Code Louisiana State Legislature (.gov)<https://www.legis.la.gov> > Law.
17. Read v. United States, 169 F.3d 243 (5th Cir. 1999) (per curiam). URL: <https://www.ca5.uscourts.gov/opinions/pub/97/97-30847.CV0.wpd.pdf>.
18. Reynolds v. Reynolds, 388 So. 2d 1135, 1138 (La. 1980) (on reh'g). URL: law.justia.com.
19. In re: Mary Guidry Trust, 97-1210 (La. App. 3 Cir. 5/6/1998), 713 So. 2d 631. URL: https://caselaw.findlaw.com/court/la-court-of-appeal/1308207.html?utm_source=chatgpt.com.

20. Code civil de France, Article 2024. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000006428859/.
21. Cass. civ. 1re, 4 janvier 2017, No.°15-14.344. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000033876204>.

Дата першого надходження рукопису до видання: 10.01.2026
Дата прийняття до друку рукопису після рецензування: 20.02.2026
Дата публікації: 5.03.2026

© Павлюк Я.В., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0